

Handlingsplan for Nordland fylkeskommune sin nordområdestrategi

MÅL

1. Øke realisering og verdiskaping av ressursene i nordområdene
2. Fremme flere, og sterkere nordområdestemmer
3. Forsterke Nordland sine nordområderelasjoner; regionalt, nasjonalt, internasjonalt

(Måloppnåelse i parentes)

Tiltak 1: Utrede og vurdere en ny infrastruktur for næringsutvikling i nordområdene - i samarbeid med nasjonale myndigheter (1)

Bakgrunn

Regjeringen har ansvar for den nasjonale næringspolitikken. I det ligger det også muligheten til å gi rom for at nasjonale virkemidler og reguleringer understøtter de strategiene regionene legger. Dette slår også regjeringen fast i sin nordområdestrategi at de vil gjøre. Fylkesrådet vil ta initiativ til en dialog med berørte departement for å se på nye smarte måter å ta i bruk ressursene i nordområdene som sikrer høyere verdiskaping for landet, for regionen og for lokalsamfunnet. Nordland er med sin næringsstruktur og tilgang på en rekke viktige nasjonale og globale naturressurser godt egnet som et testlaboratorium for å fornye og utvikle nye forvaltningsregimer. Her kan Norge ta en global posisjon og vise vei for andre ressursrike regioner for sosial, økonomisk og miljømessig bærekraftig ressursforvaltning. Dette vil styrke Norge sin posisjon i arktiske spørsmål. Nord universitet i samarbeid med andre nasjonale kompetansemiljøer, bør få et nasjonalt oppdrag om å bygge kompetanse for å kunne etablere et senter for bærekraftig ressursforvaltning i nordområdene. Videre bør regionale og statlige forvaltningsinstitusjoner se nærmere på hvordan de kan optimalisere sin organisering for fremtidig økt bærekraftig verdiskaping i nordområdene.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling, Stab

--

Tiltak 2: Utarbeide en ny strategi for marine næringer i Nordland (1)

Bakgrunn

Verden har et økende behov for mat og proteiner. Potensialet fra særlig havet er stort. Nordland er nasjonalt ledende på både havbruk og fiskeri målt i produksjon og fangst. Sjømat, fiskeri og skog hadde en omsetning i Nordland på 18,6 milliarder kroner i 2016. Det er 8,4 % høyere enn i 2015. Sjømateksportens verdi økte i 2016 med mer enn 20 %, til 13,9 milliarder kroner. Nordland er også attraktive for produksjon og forskning på «nye kalde marine arter». Fylkesrådet vil fremme en egen strategi for marine næringer.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 3: Utarbeide en nordnorsk mineralstrategi (1)

Bakgrunn

Nord-Norge har et godt utgangspunkt for å spille en viktig rolle i den utviklingen som man ser utvikler seg innen mineralnæringen i nordområdene. Landsdelen vil også kunne være viktig for at EU skal nå målene i sin råvarestrategi. Nordland fylkeskommune har fått ansvaret fra Nordnorsk råd for utarbeidelse av en nordnorsk mineralstrategi. Her er Sametinget invitert til å delta. Med en felles mineralstrategi tar vi blant annet sikte på å peke på sentrale utfordringer for utvikling av mineralnæringen i landsdelen, og fokusere på hvordan disse ressursene kan bidra til større sysselsetting og verdiskaping i landsdelen.

Strategien forventes å bli utarbeidet i 2018.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 4: Opprette kontakt med nordsvenske og nordfinske regionale myndigheter for samarbeid og erfaringsutveksling angående mineralnæringen (3)

Bakgrunn

Nord-Sverige og Nord-Finland har lange tradisjoner og stor verdiskaping innen mineralnæringen. Fylkeskommunen og andre aktører med interesse for denne næringen vil kunne ha nytte av erfaringsutveksling og samarbeid, også i utforming og oppfølging av den nordnorske mineralstrategien.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 5: Videreutvikle GeoNor og Industrikonferansen (1, 3)

Bakgrunn: Nordland fylkeskommune er tungt involvert i begge konferansene. Disse fungerer som en møteplass for læring og erfaringsutveksling. Tilbakemeldinger fra næringslivet er at dette er en etterspurt og nyttig arena.

Industri20xx er et fellesarrangement som til nå har vært arrangert fire år på rad mellom Norsk Industri og Nordland fylkeskommune. Konferansen trekker ca. 250-300 deltakere og er en møteplass hvor nasjonale premissaktører innen industri møtes. Arrangementet er med på å sette industri i nordområdene på kartet. Det arrangeres også fagturet i forkant av denne konferansen som gir de besøkende (politikere fra regionalt, nasjonalt og internasjonalt hold, og andre interessenter og beslutningstakere) en mulighet til å se industrien i praksis.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 6: Bidra i et partnerskap med industri og kommuner for å utvikle/realisere det næringsmessige potensialet som ligger i å posisjonere Langsetvågen mot nye industrielle markeder. Bidra til å få Rigg inn til Langsetvågen. (1, 3)

Bakgrunn:

Det har lenge blitt jobbet med å knytte næringer sammen i nordland. Det å knytte det sterke prosessmiljøet på indre helgeland opp mot den maritime/marine sektoren på ytre Helgeland. Det er et eget arbeid på gang knyttet til å utvikle Langsetvågen industriområdet mot nye markedsområder. Utvikling av området vil kunne ha betydning for Helgelands industrielle miljøer. Særlig fokus på riggvedlikehold, offshoreinstallasjoner og maritime fartøyer. Det har blitt gjennomført flere prosjekter knyttet opp mot å forberede skrotning av maritime fartøyer/rigger, service av rigger, landbasert oppdrett på Langsetvågen. Nærhet til maritim- og industriell kompetanse sammen med at området huser Norges eneste stålprodusent gjør en slik satsing ekstra spennende. Det at Norge tar et større ansvar for skrottingsfasen og slik skaper ny industri basert på dette vil bringe Norge og Nordland i front innenfor sirkulærøkonomisatsing i denne sektoren.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 7: Bidra til en nasjonal satsing på fiber i overskuddsområder for kraft. Bidra til å styrke en markedsføringskanal for denne industrien i Nordland. Bidra til å posisjonere og legge til rette for lokasjonsposisjonering i Nordland (1)

Bakgrunn

Nordland har en unik global posisjon når det gjelder tilgang på fornybar kraft og industriell kompetanse. Dette bør utnyttes til å trekke til seg kraftforedlende industri hvor datasenterindustri er den raskest fremvoksende sektor. Det er derfor et mål å tilrettelegge for etablering av en grønn datasenterindustri i Nordland. Det er store markedsmuligheter i skjæringspunktet mellom klimatiltak og nærings- og kompetanseutvikling som det vil være av nasjonal interesse å utnytte. Nordland må bli sett på som en attraktiv lokasjon der tiden fra planer til iverksetting oppleves så smidig og effektiv som mulig. Dette bør skje gjennom at regionale fortrinn utnyttes og gjennom at nasjonal industripolitikk bidrar til fiberutbygging for å posisjonere landets overskuddsområder på kraft. Her må infrastruktursatsingen på fiber og kraft ses i sammenheng.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 8: Utrede muligheten for å etablere og bygge opp et sikkerhetspolitisk kompetansemiljø i Nordland (2)

Bakgrunn

Nord-Norge er i en sikkerhetspolitisk kontekst av stor nasjonal interesse. Nærheten til en stor nabo i øst og en landsdel med mange militære kapasiteter gjør vår landsdel ekstra interessant,

men også utsatt for endringer. Landsdelen har ingen tyngre sikkerhetspolitiske kompetansemiljøer. Mangel på kompetanse er en utfordring både for regionale aktører, men også for sentrale beslutningstakere.

Særlig ansvar for oppfølging: Stab

--

Tiltak 9: Bidra til å arrangere en nasjonal sikkerhetspolitisk konferanse i Nordland annethvert år eller hvert år (2)

Bakgrunn

En sikkerhetspolitisk konferanse og møteplass i Nordland vil kunne bringe regionale og nasjonale aktører sammen for meningsbryting og erfaringsutveksling. Det er viktig både for landet og for landsdelen at denne type arenaer også arrangeres i nordområdene.

Særlig ansvar for oppfølging: Stab, Næring og regional utvikling

--

Tiltak 10: Bidra til å etablere et analysesenter ved HRS Nord-Norge (2)

Bakgrunn

Nordland fylkeskommune har de siste tre årene engasjert seg i flere prosjekter innen sikkerhet og beredskap. Det foreligger konkrete resultater og funn fra disse flere av disse prosjektene (SARINOR, MARPART) som fylkestinget har behandlet. Blant annet ber fylkestinget som følge av dokumentasjon fra nasjonale kompetansemiljøer, Justis og beredskapsdepartementet om å opprette et analysesenter ved HRS Nord-Norge. Fylkesrådet vil følge denne saken videre.

Særlig ansvar for oppfølging: Stab

--

Tiltak 11: Bidra til å arrangere en nasjonal dronekonferanse i Nordland (2)

Bakgrunn

Bodø kommune har tre år på rad arrangert en nasjonal dronekonferanse. Næringen er i en tidlig fase og det forventes en betydelig økning av aktivitet og bruksområder. Nordområdene egner seg spesielt godt for dronevirksomhet på grunn av god tilgang på luftrom. Videre vil økt bruk av droner kunne redusere kostnader og risiko. Formål her er å posisjonere miljøene i Nordland og å bidra til oppbygging av en ny fremtidsrettet næring.

Særlig ansvar for oppfølging: Stab, Næring og regional utvikling

--

Tiltak 12: Støtte opp om utviklingen av Andøya Test Center og Andøya Space Center slik at Nasjonalt dronesenter og base for oppskyting av satellitter etableres (1, 2)

Bakgrunn

I forbindelse med Stortingets behandling av langtidsplanen for forsvaret ber forsvarskomiteen/Stortinget regjeringen legge til rette for en fremtidsrettet videreføring av virksomheten ved Andøya Test Center (ATC). Komiteen viser til at den teknologiske utviklingen innen bruk av ubemannede farkoster (droner) er stor og fremtidsrettet og at denne teknologien løpende bør vurderes som et supplement til andre plattformer. Det vises til at bruk av droner er i rask framvekst, og at Andøya Space Center og Andøya Test Center er blant de fremste miljøene i Norge på dette området. Komiteen ber regjeringen utrede etablering av et nasjonalt kompetansesenter for droner/ubemannede farkoster, der Andøya Space Center og Andøya Test Center vurderes som en mulig lokalisering, og fremme dette for Stortinget på egnet måte.

Særlig ansvar for oppfølging: Stab, Næring og regional utvikling

--

Tiltak 13: Tverrpolitisk mobilisering for økt regional innflytelse på den nasjonale petroleumpolitikken, og for økte regionale ringvirkninger (1)

Bakgrunn

Norsk petroleumsnæring har fra starten hatt to viktige mål. For det første skal den bidra til norsk verdiskaping og nasjonaløkonomi. Dernest skal den bidra til utvikling og vekst i hele landet. Petroleumpolitikken har også i økende grad fått en geopolitisk betydning med at den markerer norsk suverenitet i områder med få innbyggere, dette er spesielt viktig i Norges forhold til Russland. I fremtiden kan også Kina bli en aktør med økende innflytelse i de nordlige områdene. Med dette kan petroleum og petroleumpolitikk få økende betydning innenfor en rekke politikkområder.

Dette politikkområdet har så langt utelukkende vært forvaltet på nasjonalt nivå. Erfaringsvis blir mye av petroleumpolitikken skapt i et samarbeid mellom departement, direktorat og oljeselskaper. Regionalt politisk nivå har ingen annen rolle enn å være høringsinstans. For at petroleumpolitikken på sikt skal kunne oppfylle viktige, også geopolitiske mål, der næringen også får økt regional legitimitet, må regionalt politisk nivå få innflytelse i de prosessene hvor politikken skapes. Dette har fått større aktualitet med regionreformen som skal gi større regionale politiske enheter som skal ha mer ansvar.

For å oppnå økt innflytelse må regionen gis en formell rolle i beslutningsprosesser før åpning av områder og før konsesjoner gis.

Særlig ansvar for oppfølging: Fylkesrådet

--

Tiltak 14: Støtte opp om våre næringsklynger (1, 2)

Bakgrunn

Følgende næringsklynger har i dag sitt utspring fra Nordland: Arctic Cluster Team, Arena Torsk, Olje og gassklynge Helgeland, Innovative Opplevelser, Mineralklynge Norge og NCE Aquaculture. IN er operatør av det nasjonale klyngeprogrammet og har virkemidler knyttet opp mot dette. Fylkeskommunen overfører årlig midler til IN og gir gjennom tildelingsbrevet retningslinjer for prioritering og oppfølging av klynger. Fylkesrådet mener klyngene kan bidra til vesentlig verdiskaping i nordområdene og bli gode ambassadører og positive stemmer. Det vil utarbeides en egen policy for samarbeid om klyngeprosjekter i Nordland.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 15: Bidra til at Oljevern og miljøsenderet i Lofoten og Vesterålen blir et nasjonalt og internasjonalt anerkjent senter (2, 3)

Bakgrunn

Etableringen av senteret vil kunne gi en unik mulighet for etablering av kompetansebaserte arbeidsplasser, både direkte og indirekte. Senteret skal levere tjenester på et område som har global aktualitet. Både oljevern og tiltak mot forurensing av avfall, spesielt plast til havet, er sentrale oppgaver. Å ha spisskompetanse på et slikt område kan derfor også innebære vekstmuligheter for aktører innen relevante bransjer. Mulighetene ligger i at senteret selv utvikler seg innen en kjernevirksomhet. Det er her viktig at senteret blir tilført relevante oppgaver og funksjoner som i dag er hos andre statlige aktører. Det er også en oppgave å få lokalisert enheter av andre institusjoner til et slikt senter, både nasjonale og internasjonale. Den siste utfordringen som innebærer store muligheter, er å få utviklet videre en internasjonalt rettet leverandørindustri knyttet til marin forurensing og oljevern. Det vises her til det etablerte nettverket i Lofoten og Vesterålen som koordineres av Fiskeriparken.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 16: Nordnorsk kultursamarbeid (3)

Videreutvikle det nordnorske samarbeidet og kultursamarbeidet innen Barentsregionen med spesiell vekt på å utnytte mulighetene som ligger i folk- til folksamarbeid og det profesjonelle prosjektsamarbeidet som finansieres via BarentsKult.

Utvide kultursamarbeidet i nord til også å omfatte andre land og regioner, som Grønland, Alaska og de nordlige regionene i Canada. Dette er i tråd med nasjonal politikk og oppfordringer fra KUD om å satse på Arctic Arts.

--

Tiltak 17: Arealplanlegging (3)

Bakgrunn

Arealplanlegging er en forutsetning for etableringer av ny virksomhet. Det er viktig at kommunene som planmyndighet har kapasitet og kompetanse til å møte initiativ på en effektiv måte, også i nordområdene. Fylkeskommunen har et ansvar for å veilede kommunene både i areal- og samfunnsplanleggingen etter plan- og bygningsloven. Det bør opprettes et tettere samarbeid mellom vårt nabofylke i nord for å samarbeide om tematikken. Til dette kan gjennomføring av flere felles planforum mellom fylkene være viktig.

Særlig ansvar for oppfølging: Kultur, Miljø, Folkehelse

--

Tiltak 18: Formidling av felles historie fra nord (2, 3)

Bakgrunn

Gjennom århundrer har det vært handel mellom landene på Nordkalotten. Norges andel var i all hovedsak fisk. En økt bevisstgjøring om denne historien er viktig å løfte opp. SKREI i Lofoten vil kunne være en viktig formidlingsarena. Fylkeskommunen skal være en ambassadør for å realisere prosjektet. Dette legger grunnlag for en tematisk god og interessant nasjonal og internasjonal opplevelse om den store betydningen Skreien og Lofotfisket har hatt og har for Norge og Nord-Norge, og hvilke betydelige verdier som dette bærekraftige fisket står for i dag og i fremtiden. En viktig innfallsvinkling i formidlingen av selve grunnlaget for det hele - skreien – er dens vandring mellom Barentshavet og Lofoten hvor den hver vinter kommer for å gyte. Dette er interessant for hele Barentsregionen.

Særlig ansvar for oppfølging: Kultur, Miljø, Folkehelse

--

Tiltak 19: Videreutvikle samarbeidet innen nordområdene om helsefremmende almendannende institusjoner (3)

Bakgrunn

Skoler og barnehager har avgjørende betydning for utviklingen av barn og ungdom – som deltakende individer og for tilegnelsen av nødvendige kognitive og helsemessige kvaliteter. Gode læringsmiljø i tidlig alder er med på å redusere frafall i videregående skole. Nordland har i en årrekke hatt utviklingen av helsefremmende barnehager og helsefremmende skoler

som prioriterte resultatområder i sitt folkehelsearbeid. Arbeidet drives på en befolkningsrettet og strukturell måte der det samarbeides med alle fylkets kommuner. Vi har allerede et visst skolesamarbeid med Island og Västerbotten har gitt uttrykk for et ønsket samarbeid. Med bakgrunn i mye felles helseutfordringer, bør dette arbeidet kunne løftes opp i et utvidet samarbeid.

Særlig ansvar for oppfølging: Kultur, Miljø, Folkehelse

--

Tiltak 20: Jektefart (2)

Bakgrunn

Anna Karoline - Norsk jektefartsmuseum skal bli et nasjonalt kulturbygg. Museet skal bli en opplevelses- og kunnskapsbasert attraksjon plassert i Bodø. Jektefarten foregikk over flere hundre år, og bandt både bygder og landsdeler sammen. En viktig del av historien er den kontakt som foregikk mot våre naboer i nord/øst. En historie det er viktig å formidle i dag, og som er interessant for hele Barentsregionen.

Særlig ansvar for oppfølging: Kultur, Miljø, Folkehelse

--

Tiltak 21: Anlegg 96 (2)

Bakgrunn

Anlegg 96 er et atomsikkert anlegg som ble bygget av NATO tidlig i den kalde krigen. Det ble tatt i bruk i 1960 og hadde plass til 2 flyskvadroner med full bemanning. Anlegget var fullt utstyrt til at en ved en evt atomkrig kunne være trygg der inne i fjellet i ukesvis. Siden anlegget gikk ut av bruk på 80-tallet har det stått ubrukt og intakt slikt det var da det var operativt. Riksantikvaren har opprettet fredningssak på anlegget, og Norsk Luftfartsmuseum har fått midler til et forprosjekt om formidling av den kalde krigens historie. Dette vil være interessant også for den andre parten i den kalde krigen, Russland, som vi samarbeider med i dag.

Særlig ansvar for oppfølging: KMF

--

Tiltak 22: Kulturminner og KULT-2: Det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet (3)

Bakgrunn

Russland og Norge har i over tjue år samarbeidet om kulturminnevern. I 2016 startet en ny treårsperiode for *Arbeidsprogram for det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet*. I denne programperioden skal samarbeidspartnere i Norge og Russland jobbe med prosjektet

«Jernbanebygging i Nordland under andre verdenskrig. Sovjetiske krigsfangers fangenskap og tvangsarbeid.» Målsettinger er å bidra til å hedre krigsfangenes minne ved å dokumentere og innhente kunnskap om temaet gjennom arkivsøk og arkeologiske undersøkelser, diskutere bevaringen av minnesmerker, samt synliggjøre og formidle fysiske spor etter fangeleirene og krigsfangenes historie. Videre deltakelse i prosjektets neste programperiode (2019-2021) vil vurderes ut ifra kapasitet ved kulturminneseksjonen. Involverte partnere: Riksantikvaren, Narviksenteret, Likhatsjev nasjonale forskningsinstitutt, Det nordlige arktiske føderale universitet i Arkhangelsk og Universitetet i St.Petersburg.

Særlig ansvar for oppfølging: Kultur, Miljø, Folkehelse

--

Tiltak 23: Vurdere Nordkalott-pilot for utdanning til mineralnæringen (1,3)

Bakgrunn

Mineralnæringen på Nordkalotten har flere felles utfordringer og muligheter. En mulighet som vil kunne gavne miljøene på tvers av landegrensene i takt med svingningene i næringen er et felles arbeidsmarked. Fauske vgs. og Stjørdal fagskole har tatt initiativ sammen med Bergskolan i Filipstad til et samarbeid på tvers av landegrensene. Et framtidig samarbeid bør se på nye undervisningsmetoder, både tradisjonelle og digitale, basert på erfaringene fra både Sverige og Norge. I tillegg vil et utvekslingsprogram tilpasset lærere fra de to landene kunne tilføre faget bedre kjennskap til ny kunnskap, metoder og utstyr utviklet for bransjen. Her bør også en skole fra Finland kobles på.

Særlig ansvar for oppfølging: Utdanningsavdelingen

Tiltak 24: Godkjenning av utdanning på tvers av landegrensene (1,3)

Bakgrunn

Nordområdene som felles arbeidsmarked er avhengig av gode ordninger for godkjenning av utdanning mellom de nordiske landene. I mange tilfeller vil enkle grep lette godkjenningen av fagutdannelse. Det har vært gjort et prøveprosjekt innen elektro hvor man samtidig også har sett på tilleggsutdannings tilpasset kaldt klima. Dette er et arbeid som bør systematiseres og flere fagutdanninger bør gjennomgås.

Særlig ansvar for oppfølging: Utdanningsavdelingen

--

Tiltak 25: Forbedre overgang mellom videregående opplæring og høyere utdanning (1)

Bakgrunn

Fylkesrådet ønsker å utfordre høyere utdanningsinstitusjonene til å gå i nærmere dialog med fylkeskommunal rådgiverforum om mulighet for en styrking av deres kompetanse på nordområdene og de mulighetene som ligger i landsdelen. En kartlegging av

utdanningsmulighetene i nordområdene med mål om felles informasjon vil synliggjøre de ulike tilbudene bedre. Økt kunnskap og informasjon vil sikre overgangen mellom videregående opplæring og høyere utdanning. Hospitering og studiebesøk vil her være nyttige verktøy.

Særlig ansvar for oppfølging: Utdanningsavdelingen

Tiltak 26: Videreutvikling av de maritime fagskolene og maritim næring (1)

Bakgrunn

Fylkeskommunen oppretter nå Nordland fagskole hvor alle de tidligere fagskolene vil inngå. De maritime fagskolene i Bodø og på Gravdal har sammen med den maritime fagskolen i Vestre Namdal og Nord Universitet utgjort Maritim Campus Nord. Den maritime næringen i Norge er i endring, der behovet avtar innenfor oljenæringa samtidig som behovet vil øke innenfor den marine næringen og akvakultur, samt innen transport. For å sikre en framtidig god utvikling i en for Nordland viktig næring, bør man i sterkere grad koble på høyere utdanning og forskning.

Regjeringens nye havstrategi «Ny vekst, stolt tradisjon», viser også til behovet for økt investeringer i forskning, utvikling og innovasjon. Nordland som bla annet en stor nasjonal aktør innen fergetrafikk og stor internasjonal aktør innenfor akvakultur har de nødvendige fortrinnene for å kunne ta en større framtidig maritim posisjon.

--

Tiltak 27: Utbedre og oppgradere Ofotbanen (1, 3)

Bakgrunn

Ofofbanen er en hovedpulsåre for gods til og fra den nordlige landsdel. Foruten malm fra gruvedrift, frakter banen forbruksvarer nordover. Om lag 95 prosent av dagligvarene i butikkene til Norgesgruppen, Rema 1000 og Coop i Finnmark, Troms og nordlige Nordland fraktes inn til landsdelen over Ofotbanen. Hvert år fraktes 65.000 containere inn og ut av Narvik med banen. Andre vei fraktes i dag 200.000 tonn fisk, som utgjør 50 prosent av all fisk som går på tog ut av Norge. All denne transporten har potensiale for sterk vekst. Transport av fisk sørover til markedene i Europa med Ofotbanen fra Narvik er et raskt, effektivt, økonomisk og ikke minst miljøvennlig alternativ.

Det har vært en eksplosiv vekst i fisketransport over Ofotbanen. Dersom den forventede veksten i sjømatproduksjon slår inn vil vi se en femdobling i produksjonen. Det krever en robust, effektiv og forutsigbar Ofotbanen.

Fylkeskommunen må jobbe på kort sikt for å sikre gode og lange kryssningsspor. På lang sikt er det viktig å jobbe for dobbeltspor på hele banen.

Særlig ansvar for oppfølging: Samferdsel

--

Tiltak 28: Styrke E12 (1, 3)

Bakgrunn

E12 går fra Mo i Rana via Umeå og Vasa til Helsingfors og knytter nordområdene til viktige kjernekorridorer i EU. I 2014 ble E12 fram til Mo i Rana havn en del av det transeuropeiske transportnett (TEN-T). I nordområdene er E12-regionen det største industribeltet, en kjerne for energi og biologisk produksjon og har samtidig byer med innovasjons- og vekstkraft.

MidtSkandia, Blå Vägen og Kvarkenrådet representerer E12-regionens 800 000 innbyggere. Det grenseoverskridende samarbeidet er forsterket i interregprosjektet «E12 Atlantica Transport» der fylkeskommunen er en viktig partner. Våren 2018 legges det fram forslag til ny, felles organisering av det grenseløse samarbeidet som vil styrke utviklingskraften i E12-regionen samt en felles trafikkstrategi. Strategien skal bidra til å løfte store investeringer langs E12, som ny ferje mellom Umeå og Vasa samt ny flyplass ved E12 øst for Mo i Rana som også vil betjene den største vinterdestinasjonen i Nord-Sverige. I tillegg skal det arbeides for å øke kvaliteten på infrastrukturen, et vinteråpent E12 og en døgnåpen tolltjeneste.

Fjellovergangen ved Umbukta er preget av sesongvariabler på regularitet. I snitt siste fem år var overgangen stengt 21 ganger og hadde 9 kolonnekjøringer. Også Bjørnfjell har denne type utfordring hvor det i snitt siste fem år har vært 36 stegninger og 22 kolonnekjøringer. Dette er en krevende situasjon for næringslivet som er helt avhengig av å få varene sine ut til markedet.

Tiltaket er forankret i den felles nordnorske strategien «fra kyst til marked» og strategien i RTP om å: «Styrke det eksportrettede næringslivets konkurransevilkår bl. a. ved økt fokus på de grenseregionale transportsamarbeidene». Nordland fylkeskommune ønsker derfor at åpningstiden for toll og avgiftsetatens tilstedeværelse på alle grenseoverganger utvides.

Særlig ansvar for oppfølging: Samferdsel

--

Tiltak 29: Bidra til SMART City utvikling i Nordland – i et nordområdeperspektiv (1, 2, 3)

Bakgrunn

Smart City, eller smarte byer, er et begrep som brukes over hele verden og som forklarer hvordan byer og bygder skal utvikles til å bli bærekraftige og moderne samfunn der både økonomisk, sosiale og miljømessige verdier gjennomføres alt vi gjør og skaper.

Det betyr at vi bygger samfunn ved å bruke bærekraftige ressurser effektivt, at vi tilfredsstiller behovene til innbyggerne og at vi har en god økonomisk vekst. I takt med urbanisering og en stadig økende befolkning, går den teknologiske utviklingen i rasende fart. Noen av de store trendene er Big Data, Internet of Things, IKT og digitalisering, som vi nå bygger våre fremtidige byer på.

Det kreves et quadruple helix tankesett, som vil si tett samarbeid mellom akademia, offentlig sektor, næringsliv og innbyggere. I Nordland har Bodø kommune kommet langt i sitt arbeid med sitt prosjekt «Smart Bodø». Fylkeskommunen vil støtte opp om dette prosjektet og vil samtidig se på hvilke overføringsmuligheter som ligger overfor andre bykommuner i fylket og hvordan dette kan bli gode utstillingsvinduer fra nordområdene.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

Tiltak 30: Bidra til å videreutvikle Novadis (1, 2, 3)

Bakgrunn

Turisme er en global næring som har økt sitt nedslagsfelt i nordområdene de siste årene. Videre vekst forventes. For at denne utviklingen skal fortsette krevers det at det både utvikles ny kunnskap og også at den kunnskapen som allerede er utviklet blir formidlet til næringen og beslutningstakere. Novadis ved Nordlandsforskning og Nord Universitet representerer en av de fremste kunnskapsmiljøene i Europa når det gjelder forskning og kompetanse om opplevelsesnæringer og opplevelsesproduksjon.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling

--

Tiltak 31: Sikre Lofoten status som bærekraftsområde og opprette et nettverk for bærekraftsområder i Arktis (Arctic Network of UNESCO Biosphere Reserves) (2, 3)

Bakgrunn

For å løfte frem Lofoten som et internasjonalt modellområde for naturmessig, økonomisk og sosial bærekraft arbeides det med en søknad til UNESCOs program «Man and the Biosphere» – MAB». Det finnes allerede en rekke etablerte MAB-områder i de arktiske statene. Blant annet har Russland totalt 44 områder med en slik UNESCO-status, inkludert områder i Nord-Vest Russland. Det vil være viktig for Lofoten å koble seg opp mot andre MAB-områder for å sikre erfaringsutveksling og tettere internasjonale relasjoner i utviklingsarbeidet. Det bør etableres et eget Arktisk nettverk av MAB-områder mellom Norge, Russland, USA, Canada, Sverige, Finland og Danmark/Grønland. Et slikt arktisk nettverk vil løfte frem den nordlige perspektivet i UNESCO og den internasjonale arena for øvrig.

Særlig ansvar for oppfølging: Kultur, miljø og folkehelse

Tiltak 32: Bidra til at Árran lulesamisk senter og Nord universitet styrker samarbeidet (1,2,3)

Nordland fylkeskommune vil bidra i tilretteleggingen for at Nord universitet og Árran lulesamisk senter sammen med andre naturlige samiske aktører utvikler tiltak for styrkning av forskning og undervisning om samiske- og urfolksforhold i universitetets geografiske

virkeområde, også i et nordområdeperspektiv. Det er viktig at satsingen også reflekterer utvikling av muligheter for framtidige samarbeidsrelasjoner til urfolk i andre land i nordområdene.

Særlig ansvar for oppfølging: Næring og regional utvikling